

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest. Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Buiten de stad

.....en Hij, dragende Zijn kruis, ging uit.....

Johannes 19 : 17.

Niet zo maar is het, dat Jezus buiten de poort geleden heeft. Integendeel, het was naar de Raad van God dat dit gebeurde. Johannes tekent het aan, dat Hij uitging en we zullen dat niet anders moeten verstaan als het uitgaan uit de stad. Later spreekt de brief aan de Hebreërs ervan, dat Hij buiten de poort geleden heeft. Zo wordt het ons gepredikt als een apart element in het lijden van Christus, waaraan we in de lijdenstijd niet voorbij kunnen gaan. Het is tegelijkertijd ontdekkend en vertroostend voor het ware geloof. Jeruzalem was de heilige stad. God had die stad verkoren om daar met Zijn heiligheid te wonen. Daar waren de priesters bezig in Zijn tempel. Daar werden de offeranden gebracht. Daar sprak de Heere van boven het verzoendeksel der ark. Daar stroomde het bloed en wilde de Heere verzoenend tegenwoordig zijn.

Buiten de stad is het oord van de vloek. Daar is het dal van Hinnom, aangewezen als de plaats der vervloeking. Daar buiten Jeruzalem kwamen de dode kadavers van de zondoffers terecht om verbrand te worden. Het vlees, de huid en de vellen van de var en de bok, die met Grote Verzoendag geslacht werden, mochten niet gegeten of gebruikt worden door Israël. De vloek rustte op de gedode lichamen van die dieren. Onrein waren deze overblijfselen. Daarom moesten zij door vuur verbrand worden. Toen Israël in de woestijn was, werd alles buiten de legerplaats verteerd door het vuur. En later kwam het buiten de poort van de heilige stad. In die stad was daar geen plaats voor. Het verdroeg zich niet met de heiligheid Gods. En nu kan Jezus niet in de stad sterven. Hij wordt uitgeworpen buiten de stad. De godsdienst van Israël werpt Hem uit. Voor Hem is geen plaats meer in de stad van de grote Koning. Hij heeft nog maar kort geleden Zijn nodigende handen over deze stad uitgestrekt. En diezelfde stad veracht Hem en wil Hem niet in het midden hebben. Blind is het uitwerpende Israël voor wat het doet.

Blind zijn ook wij voor wat wij doen. Wij horen in de plaats waar Hij is terechtgekomen. Wij hebben de vloek verdiend. Aan het offerdier werd het oordeel voltrokken, dat voor zondaren bestemd was. Voor ons is het bestemd om onder het oordeel Gods te sterven. Zelf hebben we dat uitgekozen door onze schuld en ongerechtigheid tegenover de Heilige God. Bent u er al achter gekomen, dat u dat naar recht verdiend hebt? Dan gaan we het beamen voor ons eigen leven. Dan kunnen we in de stad niet blijven, maar worden buiten de stad geleid, waar het wonder spreekt van Hem, Die dáár wilde zijn. Hij wilde dáár zijn! Dat is een wonder dat niet klein te krijgen is. Israël, de wereld heeft Hem daar de plaats gewezen. Toch word zo de Raad van God vervuld. Het kan niet anders. En geheel gewillig gaat Hij dragende Zijn kruis naar de vloekplaats van Golgotha. Hoe blinkt hier Zijn liefde, waardoor Hij Zich geheel tot vloek laat maken en als het Lam van God Zich laat

leiden naar de slachtplaats. Hij, Die de zegen moest hebben neemt de vloek, opdat de zegen gegeven zou worden aan die de vloek moeten hebben. Hij vangt de toorn van God op, die naar recht eeuwig zou moeten rusten op de Zijnen.

Maar dat betekent het oordeel over al onze „steden”. Over Jeruzalem en over de wereld der zonde. Vanuit het offer, dat Hij brengt gaan de wegen uitéén en wordt de breuk werkelijkheid met de zonde. Wie in eigen stad blijft, die wij ons ter woonplaats verkoren hebben sinds het verloren paradijs om daar de zonde te dienen, komt om. Ook in het godsdienstige Jeruzalem. „Zo laat ons tot Hem uitgaan buiten de legerplaats”.

Leeft u nog gerust binnen de poorten van uw stad? Dat is erg. Toch de Heere strekt Zijn handen nog naar u uit. Uit kracht van Zijn offer keert Hij Zich tot verwerpers van Hem. Geen vrede met God als we de vrede met de dienst der zonde en met de wereld hebben. En met geopende ogen voor eigen schuld en doemwaardigheid wordt de vrede met God gezocht en gekend in deze Borg buiten de legerplaats. Waar niemand wilde komen is Hij geweest, maar door de kracht van Gods genade worden Zijn voetstappen gedrukt buiten de legerplaats in een stervend leven, in het dragen van de smaad en schade om Christus' wil.

Dan komt er een wonderlijk leven. Wel in de wereld, toch niet van de wereld. De uitgaande Borg sticht een nieuwe gemeenschap en doet als een zoutend zout Zijn kinderen hier door de wereld gaan. Zijn Naam wordt beleden in een ondergaande wereld.

De toekomst ligt voor allen die om en in Hem deze weg gaan. Hij heeft de poorten geopend van de nieuwe Godsstad in Zijn bloed. Om eeuwig te wonen in het Nieuw Jeruzalem, waar alle tranen van de ogen worden afgewist. Dat is de eeuwig blijvende stad, waar niemand inkomt, die onreinheid doet, maar ook niemand uitgaat die geschreven is in het boek des levens des Lams.

D. Slagboom.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 56.

HOOFDSTUK III/IV.

Artikel XIV.

We lezen:

„Zo is dan het geloof een gave Gods; niet omdat het aan de vrije wil des mensen van God wordt aangeboden, maar omdat het de mens metterdaad wordt medegedeeld, ingegeven en ingestort; ook niet daarom, dat God alleenlijk de macht om te geloven zoude geven en daarna de toestemming of het metterdaad geloven van de vrije wil des mensen verwachten; maar omdat Hij, die daar werkt het willen en het werken, alles werkt in allen, in de mens teweeg brengt beide de wil om te geloven en het geloof zelf.”

Weer brengen onze Dordtse vaders het geloof ter sprake: „Zo is dan.....” En wel na hun uiteenzetting van de bekering en wedergeboorte.

In het theologisch denken is er de vraag, wat wordt eerst in de mens gewerkt, wedergeboorte of het geloof.

Het werk Gods in de mens is een „wonderlijk” werk. Dat hebben onze vaders doen

Van de Administratie

We kregen van het laatste nummer van ons blad, 2 bladen terug via de P.T.T. met als reden van onbestelbaarheid „vertrokken”.

Het waren de bladen bestemd voor: W. de Kroon, Noorderbuurt 71, 9203 AL Drachten en voor mej. J.A. van Olst, Vierhousterweg 93, 8075 BM Elspeet. Wie kan ons aan het juiste adres helpen?

Deze keer konden we maar 1 nieuwe abonnee inboeken. We ontvingen echter weer f 548,— aan giften, waarvan 2 van f 100,—.

Heel hartelijk dank voor alles.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350.

A.B.

Van de redactie

1. **Filemon.** Er komen bestellingen op het boek van Ds. Van der Ent binnen. Dat is verheugend. We nemen ze gaarne in ontvangst. Ook bestellingen op het boekje met preken van Ds. Sneep. Zo af en toe komt er nog een bestelling binnen op het vorige boek van Ds. Van der Ent over Gideon: Een kleine man van grote kracht. Vermoedelijk is de voorraad niet groot meer. Men doet er dus goed aan niet te lang te wachten met het plaatsen van een bestelling!

2. **School voor Dundas en Hamilton.** Er kwam een gift binnen van f 100,—, gevonden in de collecte van Dordrecht-centrum. Driebergen hield een collecte voor de school, die f 1215,— opbracht. Dat zijn verrassingen. Hartelijk dank. Het doet -dat weten we- het schoolbestuur goed, dat Holland zo meeleeft en dat verlicht de lasten. Het schoolbestuur draagt zorgen voor de exploitatie van de school en voor de noodzakelijke uitbreiding van het gebouw. Dat komt alles voor eigen rekening. Van subsidies is geen sprake.

3. **Banden.** Verschillende abonnees zonden vorige jaargangen om te laten inbinden. Dat is inmiddels gebeurd. Het is mij bekend, dat verschillende van deze abonnees de ontmoetingsdagen bezoeken. Vijf jaar geleden heb ik daardoor banden aan bezoekers kunnen overgeven. Dat bespaarde belangrijke portokosten en voorkwam beschadiging bij verzending per post. Zo zou ik dit jaar weer willen handelen. Daarom vraag ik aart de abonnees die hier belang bij hebben mij even te berichten of zij voornemens hebben de ontmoetingsdag te Sliedrecht en/of Kampen, eind augustus, te bezoeken. Dan zal ik er D.V. voor zorgen, dat de banden aanwezig zijn. Krijg ik binnen enkele weken geen bericht dan neem ik aan dat men verwacht dat de band wordt toegezonden, waarvoor ik dan hoop te zorgen. De kosten van verzending moeten dan in rekening worden gebracht. De kosten van het inbinden zijn belangrijk hoger dan vijf jaar geleden. Dit wordt mede veroorzaakt door het feit, dat er nu om het andere nummer een inlegvel is, waardoor het binden meer tijd vraagt.

B.

uitkomen in het besproken artikel XIII. Ja, God is „wonderlijk”. Wie zal Hem kunnen doorgronden? Aan Job heeft God dit voorgehouden. „God is groot en wij begripen het niet.” (Job 36 : 26) Wij kunnen de ONEINDIGE niet omvatten. We lezen in Richt. 13 : 18: „En de Engel des Heeren zeide tot hem: „Waarom vraagt gij dus naar Mijn Naam? Die is toch Wonderlijk!”

En zo is ook God's werk wonderlijk. Psalm 139 : 14: „Wonderlijk zijn Uwe werken.” En in Openb. 15 : 3 lezen we: „Groot en wonderlijk zijn Uw werken.” Welnu ! „Wedergeboorte”, „beking”, „geloof” zijn onafscheidenlijk aan elkander verbonden. Zonder „wedergeboorte” kan er geen waarachtige beking zijn; zonder beking geen wedergeboorte. En dus kan er ook geen sprake zijn van „oprecht geloof” zonder wedergeboorte en beking !

Nu stelde CALVIJN toch wel het geloof vóór de wedergeboorte. Door het geloof wedergeboren te worden.

nderdaad. Maar daarbij moet niet vergeten worden, dat Calvijn de „wedergeboorte” stelde als een voortgaande daad van de Heilige Geest.

In dit licht verklaren de vaders dat ook in de „Nederl. Geloofsbelijdenis” de 37 artikelen. We lezen in artikel XXIV:

„Wij geloven, dat dit waarachtig geloof, in de mens gewrocht zijnde door het gehoor des Woords en de werking des Heiligen Geestes, hem wederbaart en maakt tot een nieuwe mens en doet hem leven in een nieuw leven, en maakt hem vrij van de slavernij der zonde.”

Wanneer nu onze Dordtse Leerregels terugkomen op „het geloof”, dan willen zij de nadruk leggen op het feit, dat het geloof is een gave Gods ! En zulks tegenover de Remonstranten, die het geloof in feite stellen als een werk, dat geheel afhangt van de vrije wil des mens.

Hoor maar. We lezen in de „VERWERPING DER DWALINGEN”, artikel VI:

„Die leren: „Dat in de ware beking des mens geen nieuwe hoedanigheden krachten of gaven in zijn wil door God kunnen ingestort worden, en dat over zulks het geloof, waardoor wij eerst bekeerd worden en waarvan wij gelovigen genoemd worden, niet is een hoedanigheid of gave van God ingestort, maar alleen een daad des mens en dat het niet anders kan gezegd worden een gave te zijn, dan ten aanzien van de macht om tot hetzelfde (men bedoelt dus het geloof) te komen.”

Deze leer van de Remonstranten komt dus hierop neer, dat God wel de macht geeft om te geloven, maar dat de mens toch door zijn „vrije wil” kan „weigeren” om van die macht gebruik te maken. Die „macht” wordt de mens dan zogezegd aangeboden, dus als een gave, maar die hij ook kan weigeren.

We zien hier in deze remonstrantse leer, dat wedergeboorte, beking en geloof toch in feite een daad van de mens zelf is.

O, wat hebben onze vaders toch veel onderscheiden licht mogen ontvangen om de Godonterende dwaalleer van de Remonstranten te doorzien en die te weerleggen ! Heel die dwaalleer komt dus hierop neer, dat alles afhangt van de vrije wil des mens, ten opzichte van de wedergeboorte, beking en geloof.

Maar de apostel schrijft in Jakobus 1 : 18: „Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door Woord der Waarheid.”

Dat betekent dus: Niet naar onze wil, maar naar ZIJN wil !

Niet de mens zelf beslist of hij zal geloven of niet. Vandaar hebben we in een vorige les er al nadrukkelijk op gewezen en we herhalen dit nog eens opzettelijk, dat men in onze tijd toch weer telkens het „geloven” legt in de handen van de mens zelf. Het is: geloof toch, neem Jezus aan, enz. Moet dit dan niet ? Ongetwijfeld ! De mens gaat verloren, omdat hij geweigerd heeft tot Christus te komen. „En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.” Zo sprak Jezus tot de Joden. (Joh. 5 : 40.)

Het geloof is een „gave” Gods. Maar dat neemt echter onze verantwoordelijkheid niet weg. Want Gods Geest werkt het geloof in de mens doormiddel van het Woord ! „Het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods.” Rom. 10 : 17.

Nu is God vrij om dat middel te zegenen. Dat geeft artikel XV duidelijk aan. Want daar lezen

„Deze genade is God aan niemand schuldig, want wat zou Hij schuldig zijn dengene, die Hem niet eerst geven kan, opdat het Hem vergolden worde ?” En verder: „Diegene, die deze genade niet ontvangt, die acht ook deze geestelijke dingen gans niet en behaagt zichzelf in het zijne; of zorgeloos zijnde, roemt hij ijdelijk dat hij heeft, hetgeen hij niet heeft.”

Doch D.V. straks hierover verder.

Dit echter zij nog opgemerkt: wanneer Christus zegt: „En gij wilt tot Mij niet komen”, dan bedoelt Hij hiermee niet, wat de Remonstranten leren, namelijk de vrije wil van de mens om te geloven, maar wel dit: dat het evenzeer de schuld van de mens zelf is, dat hij niet komt en niet gelooft en wel, door zijn diepe val.

De boom van ons leven is niet goed meer, maar kwaad. Daarom kan hij geen goede vrucht voortbrengen, maar enkel kwade.

O lezer(es), is u daar al achter mogen komen ? Heeft het niet-geloven u al eens op de knieën voor God gebracht en doen smeken om die noodzakelijke gave ? Want toch: „zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen.” Hebr. 11 : 6. O, worde dat eens tot nood uwer ziel !

Uiterlijke levensverbetering in een deugdzzaam leven met uiterlijke vroomheid zondermeer, hoe noodzakelijk en prijzenswaardig ook, zijn op zichzelf nog geen openbaring en vrucht van het nieuwe leven, zodat de boom van ons leven goede vruchten draagt, vruchten van het ware geloof.

We moeten overgeplant worden en alzo een „goede boom”, welke goede vruchten draagt. Zo heeft Christus gezegd.

Ons artikel XIV spreekt dan ook van het geloof, dat de mens wordt medegedeeld, ingegeven en ingestort !

En Zondag 25 beschrijft het: „Vanwaar komt zulk een geloof ? Van de Heilige Geest, Die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging van het heilig Evangelie.”

We zouden nog de vraag kunnen beantwoorden of er ook volgens de Bijbel een zekere „voorbereidende genade” bestaat ? Want de Britse afgevaardigden op de Dordtse Synode spraken daarover.

Zij bedoelden ermee, dat in onwedergeboren harten bepaalde werkingen des Geestes kunnen zijn, welke naar de wedergeboorte toeleiden, zoals enig gevoel van zonde en vrees voor straf.

Nu kunnen deze wel als overtuigingen voorkomen, die echter toch geen verdere uitwerking hebben in waarachtig schuldbesef en behoefte aan verzoening. Onze vaders spraken dan van algemene overtuigingen, die weer geheel overgaan. Voorbeelden vinden we daarvan o.a. bij Orpa, Saul, Demas. De ware ontdekten kunnen daarmee wel eens erg bestreden worden als aanvechtingen van de duivel.

Anderzijds moet zulks ook de mens tot nauw onderzoek brengen. Want de mens heeft toch van nature zulk een bedriegelijk hart. David was er zo bang voor. Daarom horen we hem smeken in psalm 139:

„Doorgrond mij, o God; beproef mij en ken mijn gedachten.

En zie, of bij mij een schadelijke weg zij; En leid mij op de eeuwige weg.”

Toch is de uitdrukking „voorbereidende genade” verwarrend en misleidend. Comrie verklaart ook duidelijk in zijn Katechismus-verklaring, dat b.v. slaafse vrees voor straf niet zondermeer geleidelijk aan overgaat in „kinderlijke vrees des Heeren.”

We lezen in artikel XV: „Een mens heeft aan zichzelf niets anders dan zonde en leugen.” En zo verklaart ons artikel XIV tenslotte, dat God beide, de wil om te geloven en het geloof zelf in de mens teweebrengt. En: „Ja, alles in allen werkt.”

En dat doet de Heilige Geest in de weg der middelen, door de prediking van het Evangelie.

O, rusten we toch niet, voor we dat kostelijke geloof ook persoonlijk mogen kennen in zijn rijke eigenschappen, als: droefheid naar God, hartelijk berouw, afkeer van de zonde, hongeren en dorsten naar het heil en daarin troost en vrede te ontvangen; lust om de Heere te vrezen en in Zijn wegen te wandelen, ja, zich verblijden in de Heere en Zijn dienst; in Christus' dierbaar bloed en offerande de enige grond der zaligheid te zoeken en te vinden, ja, Hem tot zaligheid verwachten !

Dr.

v.L.

J. VAN HETEREN

We werden vorige week maandagmorgen diep getroffen door de mededeling dat onze medewerker br. Van Heteren een ernstig ongeluk had gehad. Een paar dagen tevoren hadden we hem nog aan de telefoon gehad.

Toen vertelde hij, dat er weer een artikel van hem onderweg was. We vroegen hem nog naar zijn gezondheid en toen vertelde hij, dat hij slechter begon te zien. Het viel hem moeilijk om te schrijven. Dat bleek duidelijk toen we de volgende dag zijn artikel ontvingen. Het is het laatste dat hij voor ons blad geschreven heeft. Het is als het ware een afscheidswoord, waarin naar voren komt wie de mens blijft na alle genade, die de Heere verheerlijkt heeft, maar ook wie de Heere is en blijft. Br. Van Heteren schrijft in zijn artikel over de bevinding van een vriend, maar daarin komt zijn eigen leven naar voren. In een persoonlijk gesprek heeft hij daarover wel eens een en ander verteld.

Zaterdag 21 maart j.l. was er een kleindochter van onze br. jarig. Daar was hij 's avonds op bezoek. Om half tien ging hij naar huis. De kinderen wilden hem wegbrengen, maar hij gaf er de voorkeur aan om naar huis te lopen. Dan kon hij nog een luchtje scheppen. Hij wilde onderweg achter een auto oversteken, maar werd gegrepen door een bromfietser. De toestand liet zich dadelijk ernstig aanzien. Ds. Tanis, van wie ik het bericht het eerst hoorde, deelde me mede, dat hij volgens de dokter niet langer dan een paar dagen zou kunnen leven. Eerst werd de patient naar het ziekenhuis te Sliedrecht vervoerd, maar al gauw daarop naar het Dijkzicht-ziekenhuis in Rotterdam. Hij lag in een diepe coma. Later kwam er enige verbetering in de toestand. Er kwam echter longontsteking bij. De toestand werd weer ernstiger. En zondag 29 maart is hij in de loop van de middag nog onverwacht ingegaan in de rust die er over blijft voor het volk van God.

Het is een verlies voor de kinderen en familie. Zij missen in hem een rijk begenadigde vader. Het is ook een verlies voor ons allen als vrienden van Bewaar het Pand. Nog zo kort geleden waren we bij hem toen hij de leeftijd van tachtig jaar mocht bereiken. We kunnen ons nog niet goed voorstellen, dat br. Van Heteren er niet meer is. We hebben stof om de Heere te danken ook voor alles wat Hij ons in hem heeft willen geven.

Nu mag van hem gelden:

*Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht
straalt ...*

Ten hoogsten toppunt stijgen.

Donderdag 2 april, de datum waarop dit nummer verschijnt, zal de begrafenis te Sliedrecht plaats vinden. We hopen die bij te wonen en komen daarop wellicht in het volgende nummer terug.

B.

Uit de praktijk 65

Het gaat het volk des Heeren in de wereld niet naar het vlees. Wij lezen in het Woord, dat de tegenspoeden des rechtvaardigen vele zijn, tegenspoeden inwendig en uitwendig, zodat de dichter in de Psalmen getuigt, dat hij de tegenheden zat was. Een mens van nature is het doorgaans niet met God eens. Hij heeft veelal wat op de leidingen des Heeren aan te merken. Later moet men over zichzelf zeggen: ik ben niet zo lief als ik er wel uitzie, want tegenheden in het leven vallen niet mee. Als die verdrukkingen tegenwoordig zijn is het geen zaak van vreugde, schrijft de apostel, en dat wordt ondervonden. Dan komen de waaroms op en dan doet de Heere het niet goed. Wat heeft de Heere veel werk om Zijn volk te leren en te bewaren, zodat zij des Heeren doen en leiding mogen goed en recht keuren, en de hand op de mond leggen, en betuigen: Uw doen is wijs en rechtvaardig. Als zij daar achter mogen komen mogen zij de zoete vrucht wel eens ervaren. Paulus schrijft: dat werkt een vreedzame vrucht der gerechtigheid. De Heere gebruikt de uitwendige toestanden wel eens tot lering of bevestiging van de inwendige. Als men daar een weinig kennis van verkregen heeft mag men opmerken: hoe eenvoudig werkt de Heere om een mens op de rechte plaats te brengen en de leiding des Heeren door duistere en moeilijke wegen goed te keuren. In de crisis-jaren vóór de tweede wereldoorlog was het voor onze vriend een moeilijk leven, zoals voor zovelen in die jaren, die werkloos heel krap door de tijd moesten. Hij mocht met zijn omstandigheden de toevlucht nemen tot die God, die het in zijn leven boven bidden en verwachting zo menig maal wel gemaakt had. Daar werd hem werk aange-

boden in het noorden des lands, vier weken van huis en voor een zeer laag loon. Hij besloot daar heen te gaan.

's Morgens voor zijn vertrek las hij in opvolging een gedeelte uit het Woord, waar in stond, dat de Heere zou spijzigen met brood der bedruktheid en water der bedruktheid. Toen hij dat zo las sloeg dat zo op hem in, dat hij geloofde, dat hem een moeilijke tijd te wachten stond.

Op de plaats van bestemming aangekomen viel het hem bitter tegen. Hij moest zeer schraal door de tijd en wat het ergste was, hij was het in het minst niet eens met de wegen des Heeren. Waarom moet het nu zo? Het was een en al opstand van binnen. De Heere deed het niet goed. Dit duurde acht dagen. Geen lichtpuntje werd hij gewaar. Totdat op die onvergetelijke dinsdagmorgen zijn oog als geboeid werd, ziende de schone natuur door God zo wijs en goed geschapen. Het werd in hem als een onderhandeling, waarom het de Heere behaagd had het gras een groene kleur te geven en de bloemen rood, geel of blauw. O, welk een gezicht kreeg hij hier in de vrijmacht van God in de natuur. En de Heere heeft daarvan gezegd, dat alles goed was, wat Hij gemaakt had. En nu beliefde het des Heeren Geest dit toe te passen op het geestelijk leven van onze vriend. Hoe het nu des Heeren beschikking was hem te leiden in wegen tegen vlees en bloed in, waarin het openbaar wordt wat er in een mens huisvest, al is het dat men van genade mag spreken, en ook beleeft wat genade inhoudt. O als de verdorvenheden de boventoon voeren, waartoe is men dan niet in staat?

Maar om op onze vriend terug te keren, dit onderwijs deed hem laag en diep buigen voor de Heere. Zijn opstandigheid was voor die tijd weg. Hij kreeg die wegen van tegenspoed goed te keuren en hoewel hij naar het uitwendige in dezelfde omstandigheden bleef verkeren, hij mocht het eens zijn met des Heeren handelingen en ondervinden dat de Heere met hem was.

Op zondagmorgen bezocht hij de kerk. Daar werd voorbereiding voor het Heilig Avondmaal gepredikt over het onwaardigheids-geloof van de hoofdman. Daar beliefde het de Heere zo duidelijk en krachtig het Woord te gebruiken tot zijn onderwijzing en bevestiging, dat hij na vele jaren vertelde maar zelden zulk een voorbereidingspreek gehoord te hebben.

's Middags vroeg in de kerk zijnde, maakte de koster een praatje met hem, want hij was in die plaats een vreemdeling en hij kende daar ook niemand. Nu sprak hij enkele woorden uit de volheid van zijn gemoed. Daar hoorde een man iets van die juist de kerk inkwamen en naast onze vriend ging zitten en hem uitnodigde om na de dienst met hem mee te gaan naar zijn huis. Daar ontmoette hij vijf mensen die allen mochten vertellen van de handelingen des Heeren in hun leven. Het was een zeer aangename ontmoeting. De vader van dat gezin zeide: toen ik u een paar woorden hoorde spreken tot de koster, gevoelde ik een band en zeide: die man spreekt een bekende taal. Zijn taal maakt hem openbaar.

Toen de Heere onze vriend had overgebogen, zodat hij de leidingen des Heeren mocht goedkeuren, was alles goed wat de Heere deed en mocht hij ondervinden, dat de Heere zeer groot van goedertierenheid is voor degenen die Hem vrezen.

J. van Heteren.

ONTMOETINGS DAG

We herinneren nog even aan de ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand, D.V. zaterdag 25 april a.s. te Sliedrecht te houden in het kerkgebouw van Sliedrecht-centrum.

Het programma is als volgt:

Morgensamenkomst, aanvang 10.30 uur, opening: Ds. G. Blom, spreker: Ds. H. van Leeuwen.

Pauze.

Middagsamenkomst, aanvang 2 uur, opening: Ds. A. van Heteren, spreker Ds. J. Tamminga, onderwerp: omgang met de Bijbel, slotwoord: Ds. M.C. Tanis.

Geve de Heere dat we elkaar in Zijn gunst mogen ontmoeten.

B.

NOORDELOOS

Op dinsdag 24 maart j.l. nam Ds. P. Beekhuis afscheid van de gemeente Noordeloos, die hij langer dan twaalf jaren had mogen dienen. Er was voor deze dienst heel veel belangstelling, ook van buiten eigen gemeente. Het ruime kerkgebouw was boordevol.

Ds. Beekhuis sprak over Galaten 6: 16 en had als thema: een zegenbede aan de gemeenten van Galatië, met als punten 1. een vertroosting, 2. een vermaning. Hij sprak velen toe, ook de jonge catechisanten. Het was te zien, dat er banden moesten worden verbroken. Er volgden nog toespraken. Daarbij liet de nieuwe voorzitter van de kerkeraad ons de scheidende leraar en zijn echtgenote toezingen Ps. 121: 4. Er was gelegenheid na de dienst om van Ds. Beekhuis en zijn echtgenote met een handdruk afscheid te nemen. In het verenigingsgebouw ontmoetten we nog velen van elders.

De bevestiging en intrede van Ds. Beekhuis in Rotterdam-Kralingen is bepaald op dinsdag 31 maart. In het volgende nummer hopen we daar iets over te vermelden.

B.

HERMANN FRIEDRICH KOHLBRÜGGE

2

Uit de inhoudsopgave, die we opnamen in het vorige artikel, kunnen we al opmaken, dat Kohlbrügge een veelbewogen leven heeft gehad. Maar in zijn leven komt ook zo duidelijk uit de vrijmachtige genade Gods, verheerlijkt in het hart van een doemwaardig zondaar.

Kohlbrügge werd op 15 september 1803 te Amsterdam geboren. Zijn vader kwam uit Duitsland. Deze vestigde zich in Amsterdam als zeepzieder. Het was een donkere tijd. De jonge Kohlbrügge had een moeilijke jeugd. Zijn vader stierf, toen hij nog jong was. Er kwam armoede in het gezin. Kohlbrügge was zeer begaafd. Hij had een voorliefde voor de vreemde talen, vooral voor de Oosterse. In 1823 begon hij theologische colleges te volgen. Aan zijn stervende vader beloofde hij, dat hij, de studie in de godgeleerdheid in elk geval tot het doctoraal zou voortzetten. Er kwam een ommekeer in het leven van Kohlbrügge. We nemen hier over wat Klugkist Hesse daarvan schrijft:

Deze ommekeer volgde, naar Kohlbrügge's eigen woorden, door een onmiddellijk ingrijpen van God. Zoals Paulus in de Galatenbrief, heeft ook hij gesproken: „Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij..... heeft geroepen door Zijn genade, Zijnen Zoon in mij te openbaren” (Gal. 1: 15v.). Hij was bezig met de voorbereiding van zijn preek, die hij over Rom. 5: 1 houden zou. Het Woord van God opende hem de ogen. Zijn dwalen tot nu toe kwam onder een schrille belichting. Stond het er zo voor? Wordt men alleen uit het geloof gerechtvaardigd - en dat zegt de Schrift! -: Wat blijft er dan nog over van de eigen, hoge, godsdienstige kunst, van ons zoeken, om de waarheid op alle mogelijke wegen meester te worden? De angst greep hem aan. Schrik vervulde hem. En toen overschaduwde hem de Heere met Zijn vrede.

„In het jaar 1826 (juist is: 1825), toen ik nog geen enkele gedachte van bekering had, toen ik nog niets van het volk Gods of iets van die aard gehoord had - toen, in een donkere, diepe weg, ja, in de angst der hel, had ik de Bijbel voor mij. In een ogenblik drong er iets in mijn hart, dat ik niet beschrijven kan. Het was vlugger dan de bliksem, en de vurigheid kan ik al evenmin beschrijven. Maar in het vuur las en hoorde ik de woorden uit Jes. 54: 7-10: „Voor een kleinen ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser. Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs toen Ik zwoer, dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; alsoz heb Ik gezwooren, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE uw Ontfermer”. Een wolk van diepe vrede was in mij en om mij heen, en al mijn zonden

De 18e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbuma-zending

wordt D.V. gehouden

donderdag 30 april 1981, in de IJsselhal te Zwolle, tel. 5200 - 11843.

De hal staat aangegeven op de A.N.W.B. borden en is gelegen aan de voet van de rijksweg, omgeving Station.

AANVANG 11 UUR.

SPREKERS:

1. **Ds. F. Mallan, Rhenen, 2e Voorzitter Opening.** (in verband met het verblijf van de 1e V.Z. Ds. C. Smits in het buitenland).
 2. **Ds. Donald MacLean van Glasgow. Toespraak heer L.M.P. Scholten.**
 3. **Ds. P.J. Dorsman van Staphorst.**
- PAUZE**
4. **Ds. J. van Prooijen van Rhenen.**
 5. **Ds. A. de Waard van H.I. Ambacht.**
 6. **Ds. S. de Jong van Katwijk aan Zee.** (Slotwoord)

Vòòr en na de vergadering en tijdens de pauze gelegenheid om kennissen te ontmoeten en de kramen van de dameskransen en boekh. te bezoeken. Ruime parkeerterreinen enz. zijn beschikbaar.

Om het parkeren te bevorderen verdient het aanbeveling om een letter Z. op de voorruit der auto's aan te brengen, welke voor dit doel in ons maandblad wordt afgedrukt.

De Ned. Stichting ondersteunt het geestelijk en medisch zendingswerk van de Vrije Presb. Kerk van Schotland. Deze Kerk werkt reeds meer dan 70 jaren in Zimbabwe (Rhodesië) en mocht tijdens de oorlogstoestand haar werk voortzetten, uitgenomen het ziekenhuis te Mboma, hetwelk thans wordt heropend. Ook zijn er nieuwe kerkjes in aanbouw.

De aanvragen om bijstand komen steeds weer binnen.

Penningmeester Mboma-zending, Putten, giro 1618570.

Toezending van het in kleuren geïll. maandblad der Stichting aanvragen bij Secr. Mboma-zending, postbus 649, 1200 AP Hilversum. Zendingsbusjes en materiaal voor scholen, e.a. aanvragen bij de heer H.J. Veenema, Laarderweg 241, 1403 RK Bussum. Tel. 02159-15115. Goede gebruikte kleding kan gezonden worden aan: de heer A. Barth, Frisostraat 1, 3295 CE 's Gravendeel. Tel. 01853-2159. (Of op de a.s. zendingsdag worden afgegeven bij de vrachtauto's uit 's Gravendeel).

waren van mij verdwenen, en van meetaf sprak ik een andere taal, zodat de oude vromen mij voor zeer oud in de genade hielden. Zo is het verder gegaan. Ik nam toe en groeide boven anderen in de Wet, en allen die mij gekend hebben, zullen betuigen, dat ik aan hen gelijk of hun meerdere was. Velen namen zelfs aanstoot aan zoveel heiligheid, en meer nog aan het feit, dat ik die zo consequent doorvoerde. Dat heeft zo geduurd tot 1833.”

Op 29 oktober 1826 werd Kohlbrügge proponent en hulpprediker in de Hersteld-Lutherse gemeente te Amsterdam. Op 22 juli 1827 werd hij als proponent afgezet. We lezen in het boek hoe dit gegaan is. Er was daar voor de prediking van de vrije genade Gods geen plaats. Dat is voor Kohlbrügge heel wat geweest.

Hij schreef een proefschrift over Psalm 45 en promoveert op 4 juni 1829 tot doctor in de godgeleerdheid, ondanks de grote tegenstand van de kant van de geleerden. Het had een promotie met de hoogste lof moeten zijn geweest, maar dat werd hem niet gegund! Dat jaar 1829 is ook verder voor hem van betekenis geweest, vanwege zijn huwelijk, maar ook vanwege zijn overgang naar de gereformeerde leer, maar hij wordt in de Geref. (Herv.) kerk niet toegelaten, maar afgewezen. Een nieuwe beproeving voor Kohlbrügge. Het kind, dat inmiddels geboren is, kon niet worden gedoopt. Op 12 februari 1833 sterft de eerste vrouw van Kohlbrügge, toen ze nog geen 25 jaar oud was.

Kohlbrügge maakt een reis naar het Wupperdal en preekt daar op verschillende plaatsen. Hij ontmoet er gelijkgezinden, maar ook tegenstanders. Hij had er een bijzondere ervaring. We citeren een gedeelte van wat Klugkist Hesse hierover schrijft:

Het golfde in hem van donkerheden en bezwaren, en hij hield niet op, God om

uitkomst te smeken. En zie, „opeens werden hem in dat bos de ogen geopend: het was hem, alsof zich voor hem de hemelen openden, en hij het Lam zag aan de rechterhand Gods, en de woorden hoorde: Zijt ge met Mijn Lam tevreden ? Dat wilde voor hem zeggen: Ben je, zoals je bent - en je bent vleselijk, verkocht onder de zonde ! - tevreden met Hem, Die je precies zo in Gods gericht uitgeholpen heeft ?” Sinds die kennis, zegt Kohlbrügge, heb ik nooit weer een woord aan mijn prediking veranderd; „ze zijn uit één stuk, en het is enkel waarheid en zuiver goud, wat ze bevatten”.

Dat ogenblik uit zijn leven is belangrijk genoeg, om hemzelf nog eens daarover te horen. Aan een vriend, Drost geheten, heeft hij de beslissende gebeurtenis in een bijna plechtige vorm beschreven (maart 1844): „Toen ben ik op een weg geleid, - ik heb mij later vaak over verwonderd, dat ik daarop niet vergaan ben. Gods openbaringen en die van Christus vermenigvuldigden en herhaalden zich elke morgen, voordat de nacht voorbij was. Tot tweemaal toe ben ik als een oorlapje uit de muil van de satan gekomen. De eerste keer met de woorden uit Rom. 7:14, en de tweede keer met Jes. 52 (vers 3): „Gijlieden zijt om niet verkocht, gij zult ook zonder geld gelost worden”. Bij de eerste keer werd mij Gods gerechtigheid geopenbaard, bij de tweede keer leed al mijn eigen-gerechtigheid schipbreuk.....

Ik heb het lang volgehouden, om met de wet in mijn hand tot de volmaaktheid te raken, en ten bloede toe te strijden. Ik zonk daarbij al maar dieper naar beneden, en waar ik niet dieper zinken kon, maar naast de duivel verzonken lag, daar, in al mijn verloren- en radeloosheid is mij de Heere ontmoet en heeft Hij tot mij gezegd: zoals je bent, zijt ge Mij heilig. Niets erbij en niets eraf. Ik zag het Lam aan de rechterhand van Gods heerlijkheid-, en toen heb ik afstand gedaan van de wet, van alle heiligheid, van al mijn weten van goed en kwaad, van mijn wedergeboren- en bekeerd- en vroom-zijn. En nu is het mijn enige heil in de hoogte en in de diepte: Met ons is God, en dat Hij dat is, is mijn eeuwige vreugde en mijn vrede en vrolijkheid en Evangelie en wet en gebod”.

Een tweede bekering van Kohlbrügge ? Is het woord van kracht, dan was het een bekering van zijn „bekering”.

B.

Klezen en verkiezen

Enige weken geleden kwam mij een artikel onder ogen waarin een verslag werd gedaan van een jongerendag die op zaterdag 27 september in het midden des lands werd gehouden. Men schatte dat niet minder dan twaalfduizend jongeren en opmerkelijk veel ouderen deze dag meemaakten.

Waardering kunnen we hebben voor het appèl wat op de jongeren gedaan werd om te komen tot een nieuwe, christelijke levensstijl. Gewezen werd op de homoseksuele relaties, buitenechtelijke seks, het lezen en zien van boeken en films die deze christelijke levensstijl niet hebben. Deze dingen werden op grond van de Bijbel terecht veroordeeld. Een vroegere Amerikaanse NASA-astronaut Kolonel James Irwin gaf een getuigenis van zijn geloof. Zijn betoog kwam hierop neer dat Gods wandelen op de aarde belangrijker is dan het wandelen van de mens op de maan. Hij bedoelde daarmee de komst van Christus naar deze aarde, waardoor de wereldgeschiedenis ingrijpend werd gewijzigd. Hij had dat ieder een nieuw hart zou krijgen en hoopte dat men niet dezelfde fout zou maken, die hij maakte vóór hij in 1971 als astronaut op de maan rondwandelde: dat Christus niet het hele centrum van zijn leven was. Tot zover kunen we met het gesprokene instemmen.

Wat echter opvalt in het artikel over deze

jongerendag is dat het woordje „kiezen” met vaste regelmaat terugkeert.

Een spreker: „Je kunt Hem kennen en voor Hem kiezen: Openbaring zegt dat Hij klopt op je deur, doe Hem dan open”, en: „Als je kiest voor de Koning zul je veel moeten laten en heilig leven, maar wie voor de grote God kiest, krijgt zelf maar kleine problemen”. Wanneer over dit kiezen gesproken wordt vraag ik mij altijd af: Wat wordt daarmee eigenlijk bedoeld ?

Natuurlijk moet het in ons leven tot bekering, om-kering komen. Wij staan met de rug naar God toe en wij worden ook in de Schrift opgeroepen ons om te keren, de Heere te zoeken en te vinden.

Nu staat er ook nog een ander woord in de Bijbel van nog groter belang en dat is het woord „Ver-kiezen” of uitverkiezen. Mensen kiezen voor God maar wat meer is: God kiest voor mensen. Ik citeer de woorden van Paulus (Ef. 1:4): „Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem (Christus), vóór de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde”, God heeft voor en aleer er één mens op de aarde leefde een zeker aantal mensen die niet beter zijn dan de anderen uitgekozen, uit-verkoren.

Dat is een onuitsprekelijk wonder ! Dat moge ons verbazen want alle mensen, en dat wist God tevoren, zouden Hem hun vijandschap verklaren. Toch heeft Hij uit grondeloze liefde zondaren uit-gekozen, uitverkoren. Uit louter genade.

Wat wil ik met dit betoog zeggen ? Wel, dat niet wij eerst kiezen voor God maar dat God éerst gekozen heeft voor een zeker aantal mensen. De uitverkorenen.

Als nu het Evangelie gepredikt wordt, als er opgeroepen wordt tot geloof in Jezus Christus, zal de één dat Woord aannemen en de ander dat Evangelie verwerpen. De één zal kiezen en de ander niet kiezen, dus verwerpen.

Nu denk ik aan onze Dordtse Leerregels. U kunt ze vinden achter in uw psalmboekje. In het eerste hoofdstuk spreken de Dordtse vaders over de uitverkiezing. In paragraaf 6 van het eerste hoofdstuk lees je dan: „Dat God sommigen in de tijd met het geloof begiftigt (het geloof is ten diepste dus een gave van God (Ef. 2:8) en niet een daad of beslissing van de mens), sommigen niet begiftigt, komt voort van Zijn eeuwig besluit. „Want al Zijn werken zijn Hem van eeuwigheid bekend” (Hand. 15:18), en: „Hij werkt alle dingen naar de raad van Zijn wil” (Ef. 1:11). Naar welk eeuwig besluit Hij de harten van de uitverkorenen, hoewel zij hard zijn, genadig vermurwt en buigt om te geloven; maar degenen die niet zijn verkoren, naar Zijn rechtvaardig oordeel, in hun boosheid en hardigheid laat”.

Dat is het wonder in het leven van degenen die God vrezen. Góð heeft voor hen gekozen. Hij heeft ons éerst liefgehad, schrijft Johannes.

Deze gedachten moesten mij toch van het hart aangezien ik deze kies-geluiden niet alleen in het bovengenoemde artikel maar ook hier en daar in de gemeente heb opgevangen.

Spreken over kiezen voor Jezus ? Goed, maar dan ook over het uit-verkiezen van God ! Wij hebben geen hart om te kiezen zegt de Bijbel. Geen geloof om te geloven. Hij staat weliswaar aan de deur en klopt, maar ik kan van mijzelf niet opendoen ! Wat zullen wij dan doen ? De armen kruisen en op de stoel van de lijdelijkheid neerzinken met de verzuchting: „Ik kan immers niets aan mijn zaligheid toedoen ?” Dat zou verkeerd zijn en rampzalige gevolgen hebben. Dan is het de aangewezen weg om de middelen tot bekering, Gods Woord en de prediking, naarstig te gebruiken, aangezien God ons in die weg beloofd heeft het geloof en nieuw leven te willen schenken. Zeg dan maar met de dichter van Psalm 25:4: „HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden. Leid mij in Uw waarheid en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils; U verwacht ik de ganse dag”.

Als wij Hem zo verwachten zal Hij niet achterblijven maar ons rijkelijk willen bedelen met waarachtig geloof om voor Jezus te kiezen. „Die zo in het stof ligt neergebogen wordt door Hém weer opgericht”.

Ds. L.W. van der Mey.

(Uit het kerkblad van Zaamslag).

VOOR DE JEUGD

Het Zonnekind 8.

Beste Jongelui !

„Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot haren man: Er kwam een Man Gods tot mij, Wiens aangezicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeer vreselijk; en ik vraagde Hem niet van waar Hij was, en Zijn naam gaf Hij mij niet te kennen.”

Richt. 13:6.

Wij hebben al kennis gemaakt met de vrouw van Manóah. Haar naam is ons niet bekend. Dat deze echter geschreven stond in het Boek des Levens - dat is de burgerlijke stand in de hemel - daar behoeft niemand aan te twijfelen.

Bij heel veel mensen is het precies omgekeerd. Zij hebben een naam op aarde. Vaak zelfs een klinkende naam. Dat kan zijn onder de gewone mensen in de wereld. Iedereen weet dan wie je bent. Daar wordt met eer en achting over je gesproken. En degene wiens naam dit geldt, gevoelt zich daar doorgaans wél bij. Het kan ook zijn dat men een naam heeft in de kerkelijke wereld. Je kunt zelfs als een kind van God te boek staan bij de mensen. Het wordt overal verteld: Dat is een bekeerde man ! Dat is een bekeerde vrouw ! En die jongen daar is vast wat mee gebeurd ! Dat meisje kan zo aardig praten, daar hebben we goede verwachtingen van ! Je weet wel hoe dat zo gaat in het leven. Nu wil ik niet zeggen, dat deze dingen onbelangrijk zijn. Want de rijke jongeling werd zelfs door de Heere Jezus bemind vanwege zijn uiterlijke, voorbeeldige levenswandel. Doch het was alles te kort voor de eeuwigheid. Hij had een klinkende naam onder de mensen, doch het staat te vrezen, dat hij in de burgerlijke stand van de hemel niet opgetekend stond. En daar gaat het toch tenslotte om.

Eens waren er zeventig mannen uitgezonden door de Heere Jezus om het evangelie te verkondigen. Na de volbrenging van hun last kwamen zij terug. Zij waren zeer enthousiast. Wonderen waren er gebeurd. Zij doen daar uitbundig verslag van. Wie kan dat dan niet begrijpen ? Doch wat zeide de Heere Jezus ? „Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u veel meer, dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen.” Luc. 10:20.

Niet dat onze naam bekend is onder de mensen, maar dat deze bekend is bij God, is dus belangrijk. En hoe kan ik dat nu weten ? Deze vraag is ook belangrijk. Heel veel mensen stellen daar helaas geen belang in. Dat is natuurlijk heel erg. Het is er een duidelijk bewijs van dat zij onverschillig zijn, aangaande hun staat voor de eeuwigheid. Ik zou de zodanigen toch met ernst op het hart willen binden, om niet in deze onverschillige houding te volharden. Want veronderstel eens dat de dood komt - en die komt als een dief in de nacht, ongedacht en onverwacht - en je hebt dan nooit in ernst over het heil van je onsterfelijke ziel gedacht, waar moet het schip van je leven dan landen ? Het zal beslist niet in een veilige haven terecht komen. Een eeuwig omkomen staat dezulken te wachten.

Ik hoop echter dat ik aan mag nemen, mocht het zijn van alle lezers, dat de zaken die voor een iegelijk liggen achter het gordijn van de dood, je belang in zullen boezemen. Hoe kan ik dan weten dat ook mijn naam geschreven staat in het Boek des Levens ?

Ik geloof dat een ieder, wiens naam in het Boek des Levens geschreven staat, meer of minder kennis heeft aan het leven van de vrouw van Manóah. Wij hebben daar in de voorgaande artikelen al het een en ander over geschreven. Zij ontmoette een Engel des Heeren. Je zoudt het ook zo kunnen zeggen: Het was een vrouw van bevinding. Zij had iets bevonden. Zij had ervaren dat de Heere Zich met haar bemoeien wilde. Zij had een bezoek uit de hemel gekregen. Zij had een Godsontmoeting gehad.

Dat zijn allemaal uitdrukkingen die het vandaag niet meer zo doen. Bevinding noemt men ouderwets. Dat is niet nodig. Je moet heel eenvoudig geloven. En een Godsontmoeting, dat riekt naar valse mystiek. Dat heb je van zelf als je de bijbel leest. Dan is dat automatisch zo. Daar moet je geen apart stuk van maken. Ja, zo wordt er geredeneerd. Ik hoop echter niet dat jullie dit doen. Want de

Voor een fijne vakantie in eigen sfeer

VAKANTIECENTRUM „DE VERRASSING” TEXEL

Voll. pension voor gezinnen, jongeren en ouderen.

Bungalows en sta-caravans.

Postbus 302, 1794 ZG Oosterend-Texel.

Tel. 02223 - 661 of 391.

bevinding is geen grond voor de zaligheid, terwijl er toch niemand zonder bevinding zalig worden zal.

Het is wel waar dat als je met de bijbel in aanraking komt, dat je dan met God in aanraking komt. Maar het heeft helaas op de meeste mensen niet de minste uitwerking. En wanneer dit nooit enige uitwerking heeft, dan is dit een zeker bewijs van de dood.

Nu moet ik anderzijds ook wijzen op een soort bevinding, die ook de ware niet is. En dat is ook gevaarlijk. Het is een bevinding die men zichzelf aanpraat. Er komen teksten voor de aandacht. Hele mooie dikwijls. Die trekt men dan naar zichzelf toe. Rijke beloften. Doch als men het in de praktijk nagaat, dan komt er nooit één van al die beloften uit. En daarmee wordt het bewijs geleverd dat het niets anders is dan bedrog. Men heeft zichzelf bedrogen, door zich iets wijs te maken of te laten maken, terwijl er in werkelijkheid niets van God bij is. Want al datgene wat van God is, dat komt ook zonder meer uit. De HEERE zegt het zo duidelijk: Zou Ik het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken? Hij is geen Man dat Hij liëgen zou, noch eens mensenkind, dat Hem iets berouwen zou. Hij zal nooit herroepen, hetgeen Hij eenmaal heeft gesproken. Wat uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.

Doch al is er veel bedrog op de geestelijke markt in de handel, dat neemt niet weg, dat er toch ook ware bevinding is. Ware bevindingen bestaan uit echte Godsontmoetingen. Is het geen grote zaak als men bevinden mag dat de Heere van je omstandigheden af weet, zoals die vrouw van Manóah dat kreeg te ervaren? Is het niet groot als men van de Heere een belofte krijgt, die dan ook gepast is op de toestand waarin je verkeert. Zulk een belofte, door God gegeven, gaat met geloof vergezeld. Want het is de Heere, Die niet alleen de belofte geeft, maar ook het geloof er bij schenkt, waardoor men de belofte in ontvangst neemt en de kracht die er in gelegen is, ervaart. Belofte en geloof moeten wel weer onderscheiden worden. Het is echt niet een en hetzelfde, al behoren ze bij elkaar, om de kracht van het woord van God te beleven. Dat belofte en geloof moeten onderscheiden worden, wordt ons in het woord van God ook geleerd. Ik denk bijvoorbeeld aan de oude Zacharias. Je kent hem wel, hoop ik. Het is die priester aan de ingang van het nieuwe testament. Deze kreeg een belofte van God, namelijk dat zijn vrouw, die al hoog op haar jaren gekomen was, een kind zou krijgen. En Zacharias geloofde het niet. Hij moest in deze weg leren, dat het geloof een aparte gave van God is. Een mens, ook een kind van God, kan maar niet geloven, wanneer het wil. Men is juist in het stuk van het „echte” geloven zo zeer afhankelijk van de vrijmachtige werking van de Heilige Geest. Hij moet het geloof iedere keer weer werken. En zo komt de gelovige er achter, dat alles wat hij krijgt, dat is zowel de belofte alsook het geloof, niets anders dan gaven van God zijn. Niet één gelovige zal daarom ooit in zichzelf kunnen roemen. Doch een ieder die roemt, roeme in de Heere.

Als God dan een belofte geeft uit Zijn Woord en hij geeft het geloof erbij, dan doet het Woord van God ook kracht in het leven. Het evangelie - is blijde boodschap - wordt dan ook bevonden een kracht Gods tot zaligheid te zijn, voor een ieder die gelooft. Zie Rom. 1: 16.

De vervulling van de belofte, mag dan langere of kortere tijd op zich laten wachten, de belofte zelf er een waarborg voor dat de vervulling er van toch komen zal en dan op Gods tijd. Men heeft dan aan het Woord van God houvast. Men kan erop terug vallen, juist ook in tijden als de vervulling op zich wachten laat. Ik denk hier aan de dichter van Psalm 119: 25:

Gedenk aan 't Woord gesproken tot Uw knecht

Waarop Gij mij verwachting hebt gegeven.

Dit is mijn troost, in druk mij toegelegd. Dit leert mijn ziel U achteraan te kleven.

Al 't geen Uw mond aan mij had toegezegd,

Gaf aan mijn hart vertroosting, geest en leven.

Ik hoop dat het jullie nu duidelijk zal zijn, dat een werkelijke Godsontmoeting je niet

onbewogen laat. Het geeft werkzaamheden in de ziel. Dat wil zeggen, je raakt er innerlijk mee bezig. Het laat je nieblos. Het verbindt je aan de Heere. Je gaat naar de vervulling uitzien. Ik hoop dat een zodanig leven voor jullie geen onbekende zaak is. Want het is het geestelijke leven eigen dat het contact met de hemel heeft, dat is contact met God, Die Zich ook nu nog als een wonderdoend God leert kennen, door al Zijn ware volk, wier namen geschreven zijn in het Boek des levens.

P.S.

Zoals jullie uit verschillende aankondigingen via de eindredakteur hebben kunnen vernemen, komt de ontmoetingsdag weer in zicht. Zaterdag 25 April is het D.V. zo ver. We hopen elkander dan weer in Sliedrecht te ontmoeten.

Daar was het altijd een goed toeven. En nu er zoveel accomodatatie is, die alom geroemd wordt, is het dit nog des te meer. Niet dat de omgeving het goed moet maken. Het is alleen maar goed als God in het midden van ons is. Doch het uiterlijk zegt ook nog wel wat. Laten we hopen dat zowel het een als het ander er toe zal mogen meewerken, dat we met elkander een goede dag zullen mogen hebben. We spreken daarom maar af, met jong en oud: Tot ziens D.V. in Sliedrecht op 25 April 1981.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKING

Boeken van uitgeverij-boekhandel G. Kool.
Postbus 177, 3900 AD Veenendaal.

1. Der zwakken Leidsman aan des Heeren heilige tafel door Simon Simonides.

Dit is een heruitgave van een boek dat al veel eerder verscheen. De ondertitel zegt ook iets van de inhoud: Oplossing van de voornaamste zwarigheden der kinderen Gods omtrent het H. Avondmaal. Het boek bevat ook beknopte verhandelingen van het leven des geloofs bijzonderlijk omtrent des Heeren Heilig Avondmaal. De schrijver zegt in een voorbericht: „Om hier het volk Gods mede te troosten heb ik deze volgende rede daar nedergezet. Dat is mijn oogwit in deze. Rakende de wijze van handelen. Ik heb gedacht mijn best te doen zo ik eerst terneder stelde de klachten der treurige zielen, waarin ik heb getracht te behelzen de voornaamste en bijzonderste tegenwerpingen, die verslagen en treurige zielen op deze tijden plachten te doen en ik te mets heb horen voeren, hierop volgen onze antwoorden, die wij hebben gedacht de bekwaamste en gepaste op deze gelegenheid te zijn.” Simonides schrijft eerst tot vertroosting van de zwaarmoedige ziel en dan onderrichtingen voor de ziel, maar ook onderrichtingen van het leven des geloofs. Hier is een welmenende dienaar aan het woord, die uit Gods Woord wil onderwijzen.

Het boek is keurig uitgegeven en kost gebonden f 19,95.

2. Diepten Gods of melk en vaste spijs door Sir Richard Hill.

Die spijs is volgens het titelblad voor jonge kinderen, jongelingen en vaders in Christus. Het boek is indertijd uit het engels vertaald door de vertaler van Bickersteth's Scripture Help. Wie dat is is ons niet bekend. In een Woord vooraf zegt een zekere D.o.a. dat Ds. Fraanje eens tot hem zei: „Het is een zeldzaam juweel, waarin ik zaken gelezen heb, die je weinig leest of hoort.” Sir Richard Hill werd geboren op 6 juni 1732 en stierf op 25 november 1808. Er staat veel in dit boek waar we van harte mee kunnen instemmen. Het is een werk, dat uit een groot aantal artikelen bestaat, die soms erg klein zijn en dus meer de uitdrukking van een of meer gedachten. Het blijkt duidelijk, dat de schrijver behoorde tot degenen, die in hun leven de Heere hebben leren kennen als hun eeuwig Deel en Goed. Men leze zelf en doe zijn winst met dit kostelijke werk. Het geeft onderwijs en stof tot nadenken.

Het telt 198 blz. en kost gebonden f 19,95.

Boeken van uitgeverij Stark - Texel
Postbus 302, 1794 ZG Oosterend - Texel

1. De klokken van Guardia door A.G. Egebeen, 124 pag., f 10,75.

Een verhaal over een groep Waldenzen die in Italië woonden in de plaatsen Guardia en San-Sifto. Zij leefden ver van hun vaderland, maar werden verdreven door de Inquisitie.

Bloed en tranen bracht de vervolging zich mee. De meesten verloren het leven.

2. De dreiging van de Islam door I.A. Kole, 109 pag., f 11,95.

De schrijver heeft geprobeerd om de problematiek rond de gastarbeiders en hun religie wat toegankelijk te maken. De elementaire zaken betreffende de Islam komen aan de orde. De Islam wordt in het licht van Gods Woord gezien als een bedreiging voor het Christendom. Het boekje is geschikt voor jong en oud, ook voor de hogere klassen van het voortgezet onderwijs en voor verenigingen.

3. De dood en het hiernaamaals door Prof. G. Wisse, 151 pag., 6e druk, f 16,50.

Er blijkt nog vraag naar dit werk van de schrijver te zijn. Na een jaar was de 5e druk uitverkocht. Wisse behandelt de volgende onderwerpen: 1. Het stervensvraagstuk, 2. Het bewijs der onsterfelijkheid, 3. De onsterfelijkheidsleer in de Heilige Schrift, 4. De uitvaart der ziel, 5. Het sterfbed van Gods kind, 6. De christelijke begrafenis, 7. De leer van een tussenstaat, 8. Geen bekering na de dood, 9. Voorwaardelijke onsterfelijkheid (of: is de straf eeuwig?), 10. De levensvorm aan de overzijde, 11. Is aan de overzijde kennis van de dingen hier?, 12. Over wederzien en herkennen hiernaamaals, 13. Spiritisme, 14. De eeuwige rampzaligheid, 15. De eeuwige gelukzaligheid, 16. De wederopstanding, 17. De vernieuwde schepping, 18. Bent u voor de afreis gereed?

Al deze boeken zijn gebonden en op een keurige wijze uitgegeven.

B.

Discussie over mensenrechten

door Prof. Dr. W.H. Velema.

In een brochure van 64 blz. behandelt de hoogleraar dit onderwerp in hoofdzaken en grondlijnen. Hij schrijft in zijn Ter inleiding: Ik heb gepoogd het vraagstuk van de mensenrechten in de hedendaagse discussie aan de orde te stellen. Ingegaan wordt op de ontwikkeling van het begrip en op uitbreiding van het aantal mensenrechten. Gewezen wordt op sociale en theologische motieven, die hierop hebben ingewerkt. Enkele centrale bijbelse gegevens worden besproken. Tenslotte wordt bij wijze van conclusie mijn eigen standpunt onder woorden gebracht. Vooral vanwege dit laatste hoofdstuk wil deze brochure meer zijn dan een overzicht van de discussie. Zij wil zelf een, zij het een uitermate bescheiden, bijdrage zijn aan de discussie.

Laat dit genoeg zijn. De brochure is een uitgave van de Willem de Zwijgerstichting, postbus 642, 7300 AP Apeldoorn en is daar tegen f 8,50 verkrijgbaar.

Vaste donateurs ontvangen de twee jaarlijks uitkomende brochures voor een minimum bijdrage van f 10,- per jaar.

Het recht der overheden

door Th. Beza.

Uitgave van Boekhandel van Zijverden
Burgvlietkade 83, 2805 JC Gouda.

Het werkje is een nieuwe uitgave naar de Nederlandse uitgave van 1611, waaraan toegevoegd een paar hoofdstukken uit de „Bekentnisse” van Beza, handelend over het ambt der Overheid en de plicht der onderdanen en is samengesteld door H. Meijer. Er gaat een inleiding aan het werk van Beza vooraf. Daarin wordt afgewezen de gedachte, dat Beza een democratische staatsbeschouwing zou hebben, zoals Rousseau die later verdedigde. Het werkje van Beza is ingedeeld in 10 hoofdstukken, waarin hij vele vraagstukken aan de orde stelt, zoals: Moet men aan regeringen dezelfde gehoorzaamheid bewijzen als aan God? In hoeverre moet de onderdaan voor rechtvaardig houden wat hem bevolen wordt? Enz.

Beza behandelt een onderwerp, dat ook in onze tijd actueel is. Het is een werkje van 92 blz., dat op keurige wijze is uitgegeven en dat f 11,50 kost.

B.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (68)

16. Samuel Hughes, een mijnwerker van Shropshire (6).

Ik kon niet anders dan er over denken, hoe de Heere mij veilig door de vreselijke kwellingen gebracht had, waardoor de lamp van mijn roeping veel helder schijnende getuigenissen van de genade van de Heere Jezus Christus had. Dit zijn de dingen, die de lamp zo helder deden schijnen. Ik mocht zien, dat de rokende oven de verschillende zware beproevingen beschrijft, die Gods volk moeten doorstaan en de duisternis en verwarring, die vaak het ingaan erin vergezellen. Ik vertelde de mensen, dat ze allemaal in hun land wisten wat een letterlijke oven is, want ze konden op donkere avonden mijlen ver het vuur en de rook, die ervan opstegen, zien, en dat ik veel van zulke geestelijke ovens had gekend en had gevreesd, dat zij nooit zouden ophouden en ik nimmer een weg ter ontkoming zou vinden. Ik heb met Asaf gezegd: „Hoe lang, Heere ? Zult Gij eeuwiglijk toornen, zal Uw ijver als vuur branden ?” Maar er was altijd wat verlichting als het zover kwam, want dan kwam de Heere met bemoedigingen en kon ik de noodzakelijkheid van deze kwellingen erkennen, beide om mijn trotse hart te vernederen en om nieuwe en dieper ontdekkingen op te doen van Zijn eeuwige liefde en barmhartigheid voor mij. Sukey was zeer vertroost door wat ik over dit onderwerp gezegd heb; ze zei, dat haar hart helemaal vol was”.

Dit bezoek van Mr. Bourne was niet alleen tot zegen voor Samuel Hughes en Sukey Harley, maar ook voor Jane Gilpin, die het als volgt beschrijft:

„Toen ik van de aankomst van Mr. Bourne in The Grove hoorde, was ik zeer bedrukt, want ik dacht, dat hij zou ontdekken dat ik een huichelaar was. Deze laatste vijf maanden had ik het gevoel alsof ik alles verloren had, al de goede dingen, die ik uit Gods hand ontvangen had. Was ik maar één met hem in hart en ziel, zoals eerst, dan zou ik niet om al die andere zorgen gegeven hebben. Maar nu werpt een enkele strohalm mij neer; ik kan mijn grond niet vasthouden bij één beproeving. Toch dacht ik op mijn weg daarheen: „Wel, ik zal toch blij zijn hem weer te zien”. Maar toen ik aankwam dacht ik, dat hij erg donker naar mij keek, al had ik helemaal geen reden om dat te denken, want hij was erg aardig. Ik gevoelde mij als een vreemde onder hen. De volgende morgen liet ik mijn zusters zonder mij naar The Grove gaan en toen was ik boos op mezelf: „O, Heere, tot welk een toestand heeft mijn zonde mij gebracht ! Waar zal ze mij brengen ?” Zo ging ik alleen en merkte, dat Mr. Bourne al met zijn lezing begonnen was. Toen deze geëindigd was voelde ik mij nog niet als tevoren en een vreemde onder hen. Toen mijn zusters vertrokken waren kwam Mr. Bourne bij mij zitten en vertelde hij hoe mijn brief hem bemoedigd had. Werkelijk ? dacht ik. Nu dacht ik, dat ik daardoor als een volledige huichelaar ontdekt was. Ik kan niet vertellen hoe het was, maar op de een of andere manier, terwijl wij zo samenspraken voelde ik in een ogenblik zo'n gezegende gemeenschap des harten met hem als ik nooit verwacht had te zullen gevoelen zolang ik leefde. Ik voelde de sterke ketenen wegvallen, die mijn ziel zo lang gebonden hadden. Mijn gemoed kreeg ruimte en ik voelde

de kracht waarmee het geestelijk leven in mijn treurende ziel weerkeerde, die zo lang door gebrek daaraan getreurd had. We liepen een eindje samen op. Hij zei: „Juffrouw Jane, u hebt bemoediging nodig, ik wou dat ik ze u kon geven”. Ik antwoordde: „Neen, meneer, u weet niet in wat voor slechte plaats ik geweest ben door aan de zonde toe te geven”. Toen zei hij: „Wel, maar daar is een belijdenis”. Ik dacht bij mezelf: „Ja, maar die kan ik niet vinden, dat is wat ik aldoor wilde”. Ik kan niet zeggen hoe het ging, maar op dat moment voelde ik de weerkerende kracht van de tegenwoordigheid van de Heere, zo zoet als ik haast nooit gevoeld heb. Mijn ketenen vielen weg en mijn last was verdwenen, mijn mond was bereid om God mijn Verlosser prijzend te bezingen: Hij maakt, „dat de kreupele zal springen als een hert” op dat ogenblik, en dat de tong van de stamelende vaardig was om bescheidenlijk te spreken. En toen we afscheid namen ging ik met vreugde mijn weg. Ik zei in mijn hart: „O, Heere, vanwaar is dit ? Dit is zo iets wonderlijk, wat betekent het ?” En onmiddellijk kwam deze tekst mij te binnen: „Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht Godes zij en niet uit ons”. Ik zei: „Ja zij is van God, zij is waarlijk van God !” Ik gaf Zijn Naam de eer op de plaats waar ik stond.

De hele nacht kon ik niet slapen in verwondering over Gods barmhertigheid en goedheid. Het was ongeveer midden in de nacht, toen deze woorden in mijn hart gesproken werden: „Dit huis, waarvan gij zegt, dat het verlaten zal zijn enz..... daar zal opnieuw gehoord worden de stem der vreugde enz.....” Ik kende de stem toen die woorden kwamen en ik antwoordde, terwijl ik mijn hoofd van mijn kussen oplichtte: „O, Heere, ik geloof met mijn gehele hart !”

Vol vreugde stond ik de volgende morgen op (18 december 1842) met de verwachting, dat over deze woorden gepreekt zou worden. Het was nu geen opgelegde verplichting. Nu vond ik Zijn dienst volkomen vrij. Terwijl ik met huiselijke beslommingen bezig was en voordat ik op weg ging, kwamen deze woorden in mijn hart: „Zijnde moede, nochtans vervolgende”. De tederheid, waarmee dit werd gesproken kan ik niet beschrijven, noch de zoete bemoediging, die zij aan mijn hart gaf. Ik zei: „Ben ik vervolgend geweest, Heere ? Ik dacht, dat ik het al lang opgegeven had”. Ik dacht bij mezelf: „Wel, als Mr. Bourne deze woorden tegen mij gesproken had, dan zou ik in mijn hart gezegd hebben, neen, ik ben niet vervolgend, ik heb het al lang geleden opgegeven. Maar toen ik de stem herkende, die tot mij sprak, dat Hij niet zou liegen, kon ik Zijn woord niet ontkennen en antwoordde: „Ben ik vervolgend geweest, Heere ? Ik heb het niet geweten. Ik had anders gedacht”.

Toen ik op weg naar The Grove was kwam dit vers in mijn gedachten en ik kon er niets aan doen, dat ik de hele dag zong:

*Jezus, mijn Heere, Ik ken Zijn Naam,
In Zijn Naam is al mijn vertrouwen,
Hij zal mijn ziel niet beschamen
Noch toelaten, dat mijn hoop vergaat.*

Het was een gegrunde hoop, die niets kon wegnemen. Het was voor het eerst, dat ik de heilige vrijmoedigheid kreeg om te roepen: „Ik ken Zijn Naam”.

TERUG NAAR DE NATUUR

De natuurgeneeswijze neemt een steeds grotere plaats in, en geen wonder wanneer U de fantastische resultaten verneemt van hen die één van de meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a. maag, maagzweer, niersteen reumatiek, gewrichtsreuma, schildklier, slapeloosheid, suiker, spataderen, vermagering, zenuwen, enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand

à f 12,50

(verzendkosten
inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW !!!

De soorten vermagering, zenuwen en' vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

Drogisterij

SIKKING

Barvoetestraat 5

Haarlem

Tel. 023 - 312882

Giro 190809

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

Bent u te moe, terneergeslagen,
En snakt u naar verzorgde dagen,
Voelt u zich eenzaam en verlaten,
Of zoekt u and'ren om mee te praten,
Bel dan eens naar:

„Repos Ailleurs”

Geen radio of TV gezeut,
De sfeer is huis'lijk, 't eten goed,
Wat hulp kan ook, wanneer het moet,
Dieft is ook al geen bezwaar.
Dus belt u naar: 03438-12468,
Driebergen.

HOTEL

DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

ELK MOMENT

kan de nieuwe druk van het boekje
DE DROEFHEID NAAR GOD
door Prof. G. Wisse
binnengekomen. Dit veel gevraagde belijdenisgeschenk kan dus weer op tijd geleverd worden.
Prijs f 16,90, gebonden in kunstleren band.

Bestel direct bij uw leverancier:

Lindenberg's Boekhandel

Slaak 4 - 14,
3061 CS Rotterdam.
Postbus 4209,
3006 AE Rotterdam.
Tel. 010 - 111607.

UW ADRES VOOR BOEKEN EN GRAMMOFOONPLATEN !

LET OP !!!

Door directe import van de wereldberoemde RODGERS ORGELS enorme prijsverlagingen.

IMPORTEUR VAN RODGERS ORGELS

Dealer van: ★ JOHANNES ★ hoge inruil
★ VISCOUNT ★ landelijke service
★ OMEGAN ★ franco thuis door heel Nederland
★ e.a. merken

Deze orgels kunt u beluisteren en bespelen in onze showroom.

Reeds een JOHANNUS orgel vanaf
(inkl. electr. nagalm) **f 8300,-**

nie. deijh Orgels

Voorstr. 89 - 4132 AP Vianen
Telefoon 03473 - 6170

DOCUMENTATIE WORDT OP AANVRAAG TOEGEZONDEN

„Hij is verlost; God heeft hem welgedaan”.

Heden nam de Heere, op Zijn dag en op Zijn wijze, tot Zich onze innig geliefde zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader

JAN VAN HETEREN

weduwnaar van Cornelia Gijssina Kleijn

op de leeftijd van 80 jaar.

Slidrecht : J. Spruyt - van Heteren
C. Spruyt.
Dordrecht : M. van Heteren.
N. van Heteren - Meijwaard.
Slidrecht : F.C. Stolk - van Heteren.
A. Stolk.
Slidrecht : P.J. van Heteren.
P. van Heteren - Koppelaar.
Klein- en achterkleinkinderen.

Slidrecht, 29 maart 1981.

Adm. de Ruyterstraat 90.

Corr. adres: Hugo de Grootstraat 56 - 3361 HH Slidrecht.

Geen bloemen.

De begrafenis heeft donderdag 2 april op de begraafplaats te Slidrecht plaats gehad.

KINDEROGEN

TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.
U kunt zo'n kind financieel adopteren voor **f 35,-** per maand.
Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn. Tel. 03430-4103

